

MATHIAS FISCHEDICK

MÁGIA V NÁS

Neuveriteľné schopnosti nášho tela

Predslov
Thorsten Havener

MATHIASFISCHEDICK

MÁGLIA V NÁS

Neuveriteľné schopnosti nášho tela

Predslov: Thorsten Havener

Originálne vydanie

vydané v Rowohlt Verlag GmbH, Reinbek bei Hamburg, 2010

Copyright © 2010 by Rowohlt Verlag GmbH, Reinbek bei Hamburg

Photos © Mathias Fischedick

Preložené z nemeckého originálu

DU BIST MAGIE

Die unglaublichen Fähigkeiten unseres Körpers

Preklad © 2012 Zuzana Mrlianová

Jazyková redaktorka Želmira Čížová

Sadzba a zalomenie LAYOUT s.r.o, Bratislava

Copyright © 2012 Vydalo vydavateľstvo TIMY PARTNERS spol. s r.o.,

Pražská 5

811 04 Bratislava

Prvé vydanie 2012

ISBN 978-80-89311-31-6

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť kníhy nesmie byť reprodukováná, uchovávaná v informačnom systéme alebo rozširovaná elektronicky, mechanicky, fotokópiami či iným spôsobom bez predchádzajúceho súhlasu majiteľa práv.

OBSAH

PREDSLOV	9
Predstavenie sa začína alebo ÚVOD	11
VITAJTE!	13
Svet kúziel alebo MÁGIA V NÁS	17
PREMENA NA PRÍŠERU	19
TAJOMNÁ KARTA	25
ZAČAROVANÝ KRUH	32
PRENOS MYŠLIENOK	37
RÖNTGENOVÝ POHĽAD	43
NEVIDITEĽNÁ MINCA	52
PREMENA VEŠIAKA NA KOSTOLNÝ ZVON	60
NEPOHYBLIVÉ PRSTY	66
ZÁZRAK S KOLÁČOM	70
MAGICKÁ PRSTOVÁ LUPA	74
VIACNÁSOBNÁ PREDPOVEĎ	79
MAGNETICKÁ KOCKA	85
TRETIA DIMENZIA	90
ČARY S CHUŤOU	95
ZOSILNENÁ GRAVITÁCIA	99
MAGICKÉ ZEMETRASENIE	104
NADPRIRODZENÝ CITRÓN	110
UKRADNUTÁ SILA	115

FANTÓMOVÉ SLOVO	119
ZJAVUJÚCA SA MINCA	128
POHĽAD DO BUDÚCNOSTI	131
ZÁHADNÝ DOTYK	138
MIZNÚCI SLON	147
ČÍTANIE MYŠLIENOK	152
VYRADENÁ CITLIVOSŤ	158
PREMENA JABLKA NA HRUŠKU	161
ZMAZANÁ SPOMIENKA	164
ZRKADLOVÉ PÍSMO	169
ŽIVÉ ORNAMENTY	172
VŠEVEDIACE KYVADLO	177
CHODIACE ZÁPALKY	181
PÍSMO DUCHOV	184
BLESKOVÁ PAMÄŤ	187
ZDVOJENÝ NOS	196
TEPLOTNÁ ZÁHADA	199
TAJOMNÁ RUKA	202
BEZMOCNÝ PRST	207
NEPLYNÚCI ČAS	211
Koniec predstavenia alebo EPILÓG	219
Zoznam literatúry	223
Zdroje obrázkov	228

Kúzla sú všade okolo nás,
aj my sme kúzelníci.
No tým najväčším zázrakom
na tomto svete sme my sami.

FRANZ GRILLPARZER

Mathias Fischedick je naozaj výnimočný človek. Rád sa pozerá na veci z nezvyčajného uhla pohľadu. A je kreatívny. Nasledujúca príhoda ukazuje, ako sa to uňho konkrétne prejavuje:

Na našej svadbe samozrejme nechýbal únos nevesty. Mathias ma krátko predtým vtiahol do rozhovoru, rozptýlil moju pozornosť – a mladomanželky zrazu nebolo. V tej chvíli som netušil, čo všetko ma čaká. Potom mi zaviazali oči – akoby to v mojom prípade malo nejakú cenu. (Tento žart však pochopia iba diváci, ktorí boli na mojom prvom turné, ale práve im je určený.) Láskavo, ale veľmi rozhodne ma posadili do auta a potom ma zaviezli na neznáme miesto, tak ako nevestu. Keď mi sňali šatku z očí, sedel som vedľa svojej manželky – vo vrtuľníku. Vrtuľa sa roztočila, a kým som sa stihol čosi opýtať, odlepili sme sa od zeme: my – manželia Havenerovci, pilotka a Mathias ako organizátor únosu. Tento let nám venoval ako svadobný dar. Myslel na všetko, dokonca aj na správnu hudbu. V slúchadlách nám znela pieseň *Learning to fly* od Toma Pettyho. Bolo to úžasné.

Táto malá príhoda ukazuje, ako si Mathias dokáže až do najmenších detailov premyslieť svoje nápady a potom ich úspešne uskutočniť. A to je určite aj jeden z dôvodov, prečo si ho mnohí vynikajúci nemeckí kúzelníci prizývajú ako poradcu.

Vie, že na začiatku každého činu je myšlienka. No vie aj to, že každá sila prichádza znútra. Do každého dôležitého kroku sa púšťa rozvážne a zodpovedne, aby potom to, na čo príde, odvážne uskutočnil. Dobrý výsledok je však preňho rovnako dôležitý ako dobrý nápad, ktorý stál pri jeho zrode.

Mathias Fischedick je človek, čo dokáže pripraviť chvíle, na ktoré si potom radi spomíname. Privádza ľudí do úžasu, vy-

tvára pre nich čosi výnimočné. Zdôrazňujem to na úvod, lebo som presvedčený, že to isté urobil aj s touto knihou.

Nie je jednoduché napísať predslov pre niekoho, kto vám je taký blízky. Mathias totiž nie je len dlhoročný a dôverný rodný priateľ, ale aj krstný otec nášho tretieho dieťaťa. Keď som sa ho spýtal, či ním chce byť, krátko zaváhal. Pohrozil som mu, že ak sa hneď nerozhodne, budeme tak dlho privádzať deti na svet, až kým nebude ochotný stať sa krstným otcom jedného z nich. Okamžite súhlasil.

Spája nás veľmi veľa. Máme ten istý humor i zmysel pre kuriózne situácie. Premietlo sa to aj do tejto knihy, pretože je vskutku pozoruhodné, aké bláznivé nápady mu prichádzajú na um. Neprezradím, ktoré mám na mysli, musíte sa k nim dopracovať sami. No sľubujem vám, že je medzi nimi aj zopár ozaj vydarených.

Thorsten Havener

Mníchov 2010

Mimochodom, ak sa chcem s niekým naozaj dobre porozprávať, zavolám Mathiasovi. Jeho názor je pre mňa veľmi dôležitý. Po prečítaní tejto knihy pochopíte, prečo je to tak.

Predstavenie sa začína alebo ÚVOD

Dobre, že ste si našli trochu času na prečítanie predslovu.

Rád by som využil príležitosť, aby som sa vám v krátkosti predstavil, lebo mám dojem, že ma ešte nepoznáte. Som povolaním televízny producent a poradca v oblasti mágie, to znamená, že pomáham kúzelníkom pri technickej realizácii ich trikov, s ich predvedením na javisku a so všetkým, čo s tým súvisí. Moja práca so svetom kúziel ma priviedla aj na myšlienku napísať túto knihu, pretože už tridsať rokov sa pri hľadaní nových trikových techník zaoberám rozličnými vednými odbormi, ako sú psychológia, fyzika či chémia. Pritom sa vždy znovu a znovu stretávam so schopnosťami nášho tela a ducha, ktoré svojou povahou hraničia s mágiou. Najväčšmi ma nadchýňajú práve triky nášho tela.

Podľa mňa najväčší zázrak vidíme každé ráno v zrkadle – a tým je naše telo. Od narodenia nás všade sprevádza a každú sekundu nepozorovane vykonáva činnosti hraničiace s mágiou. A práve o to ide v tejto knihe.

Na nasledujúcich stranách sa dočítate o napínavých a zábavných experimentoch, ktorými môžete ohromiť seba aj iných, a zároveň sa dozviete viac o trikoch svojho tela:

Ako to, že máme od prírody akýsi röntgenový pohľad a pritom o tom nevieme?

Prečo sa naše myšlienky dajú predvídať?

Prečo tak ľahko prichádzame o sily, že už nedokážeme zložiť ani zápalku?

O tom a ešte o mnohom inom je táto kniha.

To najdôležitejšie, čo na to potrebujete, je:

44,1 kg	kyslíka
14 kg	uhlíka
7 kg	vodíka
2,1 kg	dusíka
1 kg	vápnika
0,7 kg	fosforu
170 g	draslíka
140 g	síry
70 g	chlóru
70 g	sodíka
30 g	horčíka
3 g	železa
300 mg	medi
100 mg	mangánu
30 mg	jódu

Že to nemáte poruke? Ale máte. Sú to totiž hlavné zložky vášho tela. V materiálnom vyjadrení majú hodnotu štyri eurá. Cena toho, čo z nich počas milióny rokov trvajúcej evolúcie vzniklo, sa nedá zaplatiť.

Náš mozog riadi „akoby mimochodom“ vyše 600 svalov, ktoré dávajú do pohybu našu kosru. Tú tvorí 206 kosť a vyše 100 kĺbov, ktorých činnosť musí mozog skoordinovať, aby sme mohli chodiť, skákať, tancovať, šplhať sa, plávať, bicyklovať sa, listovať v knihe a robiť všeličo iné. A okrem toho všetko, čo nás obklopuje, ešte vidíme, počujeme, chutnáme, voniame a ohmatávame.

Náš imunitný systém pracuje dňom i nocou, aby nás ochránil pred chorobami. V priebehu života metabolizmus nášho tela premení na životnú energiu približne 30 ton veľmi pestrej potravy a naše srdce vôbec neodpočíva a neúnavne bije až do

konca, čo predstavuje okolo dvoch miliárd úderov. Tri razy do roka sa nám obnovuje koža, každé oko váži len 7,5 g a napriek tomu sú obe výkonnejšie ako najmodernejšie kamery. Mozog je taký pružný, že až do vysokého veku sa vie prispôbiť novým danostiam a osvojiť si ich. Odhaduje sa, že naše sivé bunky si zapamätajú okolo 100 terabytov dát, tolko priestoru zaberie v počítači 200 miliónov uložených knižných strán.

Vidíte, aký som nadšený tým, na čo všetko príroda prišla? Veľmi by ma potešilo, keby sa mi touto knihou podarilo preniesť svoje nadšenie aj na vás, hoci vás možno ešte chytá hrôza pri spomienkach na hodiny biológie a už len pri slovách medicína a anatómia sa vás zmocňuje ťaživá únava.

Kniha *Mágia v nás* je napísaná tak, že ju môžete čítať rozličnými spôsobmi: buď chronologicky od začiatku do konca, alebo si vyberiete len niektoré kapitoly, ktorých názvy vo vás vzbudia zvedavosť. Možno si experimenty len vyskúšate a vysvetlenia k nim preskočíte. Alebo vás zaujme práve vedecké vysvetlenie daného javu a experimenty necháte bokom. V tom prípade však o veľa prídete.

Pre mňa je dôležité, aby ste sa pri čítaní čo najväčšmi zabavili, a preto som kládol dôraz na to, aby som veci opísal čo najjednoduchšie, najjasnejšie a najzrozumiteľnejšie. No všetko, čo sa tu dočítate, je vedecky podložené, lebo pri svojich rešeršiach som siahol nielen po vedeckej literatúre, ale radil som sa aj s odborníkmi. ***A už sa zdvíha opona kúzeľníckeho predstavenia, ktoré je určené len vám.***

Svet kúziel alebo

MÁGIA V NÁS

➔ PREMENA NA PRÍŠERU

Dobre sa pozrite na obrázok na obálke. Zbadali ste čosi nezvyčajné hneď na prvý pohľad? Pravdepodobne nie. Vidíte dva moje obrázky, ktoré sú celkom rovnaké, iba jeden je hlavou hore a druhý hlavou dolu.

Teraz otočte knihu o 180 stupňov a pritom sa stále pozerajte na obálku. No čo, ste šokovaný?

Moja tvár otočená o 180 stupňov sa zmenila na príšeru.

No len čo knihu otočíte do pôvodnej polohy, obludná tvár zmizne, hoci ste ju predtým videli.

Zo zákulisia

Tomuto javu sa hovorí aj „thatcherovský efekt“: profesor Peter Thompson z univerzity v Yorku ho v roku 1980 názorne demonštroval na fotomontáži tváre bývalej britskej premiérky Margaret Thatcherovej, ktorej ústa a oči boli otočené o 180 stupňov.

Prečo nevidíme zvláštne zmeny na tvári otočenej dolu hlavou? Vedci na to zatiaľ nemajú jednotný názor.

Jedna teória hovorí, že náš mozog nie je schopný rozpoznať výraz tváre otočenej dolu hlavou. Keďže také čosi v každodennom živote nepotrebujeme, chýbajú nám zodpovedajúce duševné danosti. Podvedome zaregistrujeme smejúce sa ústa a dve priateľsky hľadajúce oči, no pritom si neuvedomujeme, že boli otočené o 180 stupňov.

Podľa druhej hypotézy pri pohľade na oba obrázky podvedome hľadáme nejakú ďalšiu informáciu, teda porovnávame. Keby boli otočené naopak iba ústa, pravdepodobne by sme si to všimli, pretože by nekorešpondovali s inak postavenými

očami. Keďže sú zmenené ústa aj oči, dostali sme kompletnú informáciu a obrázok nevnímame ako odlišný.

Oba prvé príklady boli doložené niekoľkými výskumami, ale nie všetky výsledky potvrdili tieto teórie. Tak vznikla ďalšia hypotéza, podľa ktorej si nevieme vyložiť mimiku tváre obrátenej dolu hlavou a v tomto prípade sa orientujeme len podľa polohy jej typických znakov. Keďže na obálke knihy sú oči a ústa na tvári otočenej dolu hlavou na správnom mieste, obrázok pre nás nie je ničím výnimočný. Túto teóriu potvrdili vedci experimentmi, pri ktorých pokusným osobám ukazovali správne otočené portréty a potom tie isté obrázky s rozličnými zmenami, otočené dolu hlavou. Zmeny, ktoré nesúviseli s mimikou, napríklad dodatočne domalované štrbinu medzi zubami, si pokusné osoby všimli. Na otočené ústa alebo nesprávne položené oči ako na titulnom obrázku však neprišli.

Je zaujímavé, že meraním elektrických impulzov sa zistilo, že ľudský mozog reaguje na spracúvané obrazy, aj keď sú otočené dolu hlavou. Len si to neuvedomujeme, lebo hneď nato iné, nadradené procesy v mozgu akoby prepisovali tieto vnemy. Zatiaľ nie je dostatočne preskúmané, čo presne prebieha v našich sivých bunkách, to asi bude vedcov ešte chvíľu zamestnávať. Výsledky ich bádání nám určite prinesú zaujímavé poznatky o tom, ako vnímame ľudské tváre.

Faktom však je, že ak pozorujeme tvár, podvedome sa zameriavame v prvom rade na ústa a oči.

Čo pociťujete, keď sa pozeráte na môj ďalší obrázok?

Stavím sa, že ste podráždený a máte čudný pocit, lebo vaše oči sa na ňom nevedia zastaviť.

Prečo je to tak? Je to jednoduché: sme zvyknutí hľadiť druhým ľuďom do očí, a keďže na tomto obrázku mám dva páry očí a navyše dvojce úst, nenachádzate zvyčajný vzor očí a úst, ktorý máte podvedome zafixovaný. Váš pohľad zmätene preskakuje od úst k očiam a naopak.

Aký rozhodujúci význam majú tieto „stavebné dielce“ pri rozpoznávaní tváre, potvrdzujú komiksové postavičky. Nezáleží na tom, nakoľko sú abstraktné alebo nezvyčajné, ak sú na nich zopár ťahmi naznačené oči a ústa, vidíte v nich tvár.

Dobrým príkladom je smajlík, ktorého v roku 1964 vynášiel americký reklamný grafik Harvey Ball. Tvorí ho len obyčajný kruh, dva oválne body a jeden polkruh, a napriek tomu v tejto jednoduchej kresbičke rozoznávame tvár s očami a ústami.

Dá sa to ešte väčšmi zjednodušiť, pretože v časoch internetu stačia na zobrazenie smejúcej sa tváre iba tri interpunkčné znamienka: :-)

22

SVET KÚZIEL

V dnešných časoch sú pre nás v chatoch a mailoch samozrejme takzvané emotikony, ktorými vyjadrujeme svoje pocity a nálady:

zlosť alebo sklamanie :- (

žmurknutie ; -)

hlasný smiech :- D

úžas :- 0

Určite poznáte aj mnohé ďalšie znaky.

Mimochodom, na takýto spôsob vyjadrovania prišiel už v roku 1982 študent informatiky a neskorší profesor Scott E. Fahlman. Keď niektoré jeho ironické poznámky a žarty zverejnené na internetovom fóre nesprávne pochopili, dal na sieť správu, ktorej preklad znie: